

Socialdemokraternes bemærkninger

Bemærkninger

Til nr. 477

Regeringen har i løbet af de seneste 8 år reduceret den årlige ramme for udviklingsbistand fra ca. 1 pct. af BNI til ca. 0,82 pct. af BNI. Det betyder, at der hvert år er over 3 mia. kr. mindre til bistand, end hvis den ene procent var blevet opretholdt. Regeringen har valgt at fastholde beløbet til bistand på 15,2 mia. kr. i 2010. På grund af inflation er det altså et reelt fald i bistanden. Det er meget uambitiøst i en tid, hvor udviklingslandene rammes særdeles hårdt af den økonomiske krise. Verdensbanken vurderer, at millioner af mennesker i løbet af de næste år vil blive kastet ud i ekstrem fattigdom, at stigende børnedødelighed vil koste hundredetusinder af liv, og at antallet af mennesker, der lider af sult for første gang, vil nå op over 1 milliard. Der er derfor i høj grad brug for øget bistand.

Samlet tegner der sig et trist billede af en regering, der har kostet Danmark førerpositionen i verden med hensyn til både kvalitet og omfang af internationale indsatser inden for klimaområdet og bekæmpelse af fattigdom. Regeringens politik har eksempelvis ført til, at Danmark er faldet fra en førsteplads i udviklingsbistand til en fjerdeplads ved at forlade 1-procents-målsætningen. Danmark har mistet meget af den troværdighed og indflydelse, som fulgte med førerpositionen, og har dermed også fået ringere mulighed for at påvirke andre lande til at øge mængden og effektiviteten af deres bistand og dermed for at gøre en positiv forskel, som rækker ud over effekten af egne midler.

Regeringens finanslovsforslag for 2010 ændrer desværre ikke ved dette billede og tydeliggør regeringens hykleri om, at Danmark skal være frontløber, når det gælder bistand og klima, alt imens der ikke afsættes tilstrækkelige ressourcer til at opfylde løftet.

Socialdemokraterne ønsker at øge dansk udviklingsbistand til 1 pct. af BNI over en årrække – og vil sammen med et nyt ulandspolitisk flertal fremlægge en samlet plan for virkeliggørelsen af denne målsætning. Den øgede udviklingsbistand skal navnlig øge fokus på fattigdomsbekæmpelse, herunder virkeliggørelse af 2015-målene for udvikling:

At udrydde ekstrem fattigdom og sult.

Skolegang for alle.

Ligestilling mellem kønnene.

At nedbringe børnedødeligheden.

At nedbringe dødeligheden blandt gravide og fødende kvinder.

Bekæmpelse af hiv/aids, malaria og andre sygdomme.

At sikre en miljømæssigt bæredygtig udvikling.

At skabe et globalt partnerskab om udvikling.

Til nr. 478

Som led i fattigdomsorienteringen af den danske udviklingsbistand foreslås det at afskaffe den meget erhvervsrettede del af udviklingsbistanden og den del, der bogholderiteknisk anvendes til gældslettelse. Det vil frigøre 0,6 mia. kr.

Til nr. 479

Socialdemokraterne foreslår at tilføre 0,3 mia. kr. til SKAT, bl.a. til en markant øget toldindsats ved grænserne og en bedre ligning af især større internationale virksomheder. Navnlig i forhold til disse selskaber er det erfaringen, at det er omfanget og kvaliteten af ligningen, der er helt afgørende for skatteprovenuets størrelse.

Til nr. 480

En øget indsats i fartkontrollen vil automatisk give et merprovenu til staten, der her indregnes forsigtigt med 0,3 mia. kr.

Til nr. 481

Vi skal have et sundhedsvæsen i verdensklasse. Ikke desto mindre skal vi hele tiden sørge for, at vi som samfund får mest muligt ud af de ressourcer, vi bruger. Derfor foreslår Socialdemokraterne en reform af medicinområdet, der sikrer sygehusene adgang til at sælge medicin til patienter – og samtidig sikrer, at det danske sundhedsvæsen bruger de billigste medicinprodukter, når der ikke er lægefaglige grunde til at vælge et dyrere produkt. En sådan reform forventes at kunne spare det offentlige for ca. 0,5 mia. kr.

Til nr. 482

Det er helt nødvendigt med flere penge til velfærden. Regeringen har med meget stramme budgetter lige siden 2001 holdt den kommunale velfærd i et økonomisk jerngreb. Det har langsomt udhulet velfærden, og det har betydet, at kommunerne alle årene har været igennem hårde sparerunder med nedslidte skoler, flere lukkedage i daginstitutionerne og dyrere mad på plejehjemmene som konsekvens. Socialdemokraterne vil afsætte 1 mia. kr. til at vende den udvikling.

I de sidste to kommunalaftaler har regeringen lovet »løft« på hhv. 350 mio. kr. og 500 mio. kr., men disse løft dækker ikke engang den demografiske udvikling. Når dertil kommer stigende udgifter til specialområdet, skal budgettet strammes med gradvis færre penge til velfærdsydelser til den enkelte borger som følge.

Derfor foreslår socialdemokraterne, at kommunerne tilføres yderligere 1 mia. kr., sådan at serviceniveauet for de ældre ikke bliver forringet i 2010.

Et nyt løft i velfærden kræver handling. Konkrete velfærdsrettigheder skal derfor spille en vigtig rolle i at sikre et løft i velfærden i kommuner og regioner. Med velfærdsrettighederne vil borgerne få et anstændigt basisniveau af velfærd på de mest centrale områder – uanset hvilken kommune eller region de bor i.

I 2010 vil vi løfte velfærden og indføre velfærdsrettigheder på fire områder:

Maks. 3 børn pr. voksen i vuggestuer.

Måltrettet undervisningsstøtte til elever, som ikke kan læse ved udgangen af 1. klasse.

Tilbud inden 3 måneder for elever med behov for specialundervisning.

Loft over priser for udbragt mad (hovedret og boret) til ældre på 45 kr.

Øget adgang til tilskud til tandbehandling.

Til nr. 483

Socialdemokraternes mål er, at alle i Danmark altid kan komme gratis på sygehuset eller til lægen. Alle skal have den bedste behandling uden skelen til pengepungen. Og som fællesskab skal vi offensivt forebygge sygdomme og sikre alle et sundere liv.

Men de sidste mange år er udviklingen gået i den gale retning. Befolkningen deles op i et A- og et B-hold. Dem med sundhedsforsikringer kommer forrest i køen. Dem uden må leve med et offentligt sundhedsvæsen, der har svært ved at følge med udviklingen – selv når det gælder livstruende sygdomme. Samtidig halter forebyggelsen bagefter, middellevetiden er for lav, og uligheden i sundhed er stigende.

Derfor er der brug for at investere 1,6 mia. kr. i effektiv kræftbehandling, bedre behandling af hjertepatienter og andre med livstruende sygdomme, medicinske patienter og patienter med psykiske sygdomme. Samtidig skal afgifterne på cigaretter sættes op med 10 kr. for en pakke, og skattefritagelsen for sundhedsforsikringer skal afskaffes, så den arbejdsløse og pensionisten ikke skal betale for, at A-holdet kommer foran i køen til behandling.

Effektiv kræftbehandling

En tredjedel flere danske mænd end svenske mænd dør af kræft, og en fjerdedel flere danske kvinder end svenske kvinder dør af kræft. Det skyldes både, at flere danskere får kræft, og at chancen for at overleve kræft er ringere i Danmark end i Sverige.

Styrkelse af det medicinske område og psykiatrien

Ældre medicinske patienter udgør en af de mest udsatte patientgrupper i sundhedsvæsenet. Uheldigvis har der længe manglet politisk fokus på patienter med kroniske sygdomme og ældre medicinske patienter. Derfor er afdelingerne overfyldte det meste af året, og patienterne venter urimelig længe på behandling. Psykiatrien skal have en national handlingsplan.

Bedre forebyggelse af bl.a. kræft og livsstilssygdomme

Nutidens store epidemier som hjertekarsygdomme, kræft og type 2 diabetes er sygdomme, der let kunne være forebygget, men som kun vanskeligt kan helbredes. Derfor skal afgifterne på cigaretter hæves med 10 kr. pr. pakke, og der skal gøres en særlig indsats for at sikre børn og unge bedre betingelser gennem en målrettet forebyggelsesstrategi.

Til nr. 484

Regeringen lader helt bevidst uligheden vokse år for år. Med regeringens skattereform bliver der endnu mere til de bedst stillede, mens de dårligst stilledes udbytte er til at overse eller slet ingenting. Det skal der gøres op med.

Først og fremmest skal der gøres op med regeringens fattigdomsskabende ydelser, der både medfører mere ulighed og fattigdom. Det drejer sig om ydelser som starthjælp, kontanthjælpsloft og 300-timers-reglen (nu 450-timers-reglen). Socialdemokraterne vil afskaffe alle de fattigdomsskabende ydelser, så alle berettigede fremover modtager almindelig kontanthjælp. Ideen med de særlig lave ydelser var oprindelig, at de skulle motivere til at finde arbejde.

Men de hidtidige erfaringer med ydelserne er, at de først og fremmest skaber fattigdom og isolation fra det øvrige samfund. I en situation med økonomisk krise, hvor ledigheden stiger, er det i højere og højere grad uforeneligt med social ansvarlighed at opretholde de lave ydelser.

Det gælder særlig, fordi der er flere indikationer af, at vi står over for et stigende fattigdomsproblem. De seneste år er antallet af udsættelser i lejeboliger steget – selv om den

almindelige velstand er vokset i samfundet. Det rammer mange børn. Beregninger fra AE-rådet viser, at der nu er omkring 270.000 relativt fattige i Danmark, dvs. med en indkomst under 50 pct. af middelindkomsten. Hver fjerde fattige har levet i relativ fattigdom i mere end 3 år i træk. Modtagerne af de laveste sociale ydelser må i højere grad end andre grupper i samfundet undvære helt basale og essentielle ting i hverdagen – såsom tandlægebesøg, lægeordineret medicin, at give gaver til fødselsdage, tv eller telefon. For børnene betyder det, at de i højere grad end børn af modtagere af normal kontanthjælp må undvære at have venner på besøg, at de ikke kan komme med på skoleudflugter, og at de ikke kan dyrke fritidsinteresser. Sammenhængen er deprimerende enkel: Jo lavere hjælp – jo større afsavn. Disse forhold er helt uacceptable i så rigt et samfund som det danske. Et første skridt i bekæmpelse af fattigdommen er at fjerne de meget lave ydelser – og erstatte dem med almindelig kontanthjælp. Udgiften til dette forslag er 0,5 mia. kr. Midlerne tilvejebringes af den generelle reserve på finansloven.

Til nr. 485

I de seneste år er antallet af sygemeldte steget ganske voldsomt, og det er især foruroligende, at antallet af langtidssygemeldte – dvs. sygemeldte med mere end 12 måneders sygdom – er steget med 30-35 pct.¹

Langvarig sygdom ender desværre alt for ofte i førtidspension, og den situation kan være en både økonomisk og social omvæltning, som kan få fatale følger for den enkelte.

Det forværrer situationen, at der er begrænsninger på, hvor lang tid man kan få sygedagpenge. Reglerne er sådan, at man maksimalt kan få sygedagpenge i 3 år, og der er en række begrænsninger undervejs, som betyder, at man kan miste sygedagpengene allerede efter 1 år. Usikkerheden om den fremtidige økonomiske situation kan i sig selv være en meget væsentlig barriere for tilbagevenden til arbejde.

På trods af at brede flertal i Folketinget har forbedret reglerne for forlængelse af sygedagpengene i flere sammenhænge, falder mange sygemeldte stadig igennem det økonomiske sikkerhedsnet. De seneste tal fra 2007 viser, at 1.239 personer ikke modtog en alternativ ydelse, da de mistede sygedagpengene.

Socialdemokraterne foreslår derfor, at varighedsbegrænsningen på sygedagpenge ophæves. Samlet set forventes det at øge de offentlige merudgifter med ca. 300 mio. kr.

Til nr. 486

Naturen lider i Danmark. Landbrugets brug af sprøjtegift er steget med 18 pct. fra en behandlingshyppighed på 2,04 i 2002 til 2,40 i 2007.² 78 pct. af de naturtyper i Danmark, som er omfattet af EU's habitatdirektiv, og som burde være særlig beskyttet, er i dårlig tilstand.³ I 2007 var

---

¹ AE-rådet 2008.

² Miljøstyrelsens Bekæmpelsesmiddelstatistik 2004 og 2007.

³ Danmarks Miljøundersøgelser 2008.

der 154.000 ha braklagt jord. Resultatet af, at regeringen ophævede braklægningsordningen, er, at der i dag kun er 6.000 ha naturrige brakarealer tilbage svarende til 2 promille af landbrugsarealet.⁴ Miljøprofessor Carsten Rahbek, Københavns Universitet, har i den forbindelse udtalt »Der er sket et kolossalt tab af biologisk mangfoldighed«, ligesom miljøprofessor Peter Esbjerg, Københavns Universitet, har fastslået, at »Danmark er i forvejen et ret forarmet land rent naturmæssigt, og når man så pløjer så store naturarealer op, går det altså rigtig galt«.⁵ Derfor er der et stort behov for at stoppe de sidste 8 års nedprioritering af natur- og miljøindsatsen. Socialdemokraterne vil fremlægge udspil om mere og bedre natur til gavn for almindelige danskere finansieret via omlægning af landbrugsstøtten.

Til nr. 487

En million danskere er dagligt udsat for uacceptabelt dårlig luftkvalitet. Partikel- og luftforureningen fra bl.a. dieselkøretøjer estimeres årligt at forårsage 3.400 for tidlige dødsfald, 160.000 astmaanfald og 2 millioner sygedage på grund af luftvejssygdomme. Ifølge Miljøstyrelsen er 150.000 boliger i Danmark stærkt vejstøjbelastede, mens 700.000 boliger er belastet med vejstøj, der overstiger den vejledende grænseværdi. Støj vurderes at være skyld i mellem 200 og 500 dødsfald årligt ifølge Miljøstyrelsen.

Socialdemokraterne vil bruge 100 mio. kr. på at gøre byerne grønnere, sundere og sikrere at leve i og transportere sig rundt i. Der skal investeres i støjbekæmpelse og bekæmpelse af luft- og partikelforurening, ligesom kvaliteten af de grønne rum og tilgængeligheden til hverdagsnatur i byerne skal øges.

Til nr. 488

Den generelle reserve på 1,5 mia. kr. udmøntes.

Til nr. 489

Reserven anvendes bl.a. til følgende formål:

Forbrugerbeskyttelse

Socialdemokraterne vil styrke forbrugerbeskyttelsen ved at øge den årlige bevilling til Forbrugerombudsmanden med 8 mio. kr.

Baggrunden for denne styrkelse skal ikke mindst findes i den indsats, der er bred enighed om skal finde sted i forbindelse med en styrkelse af indsatsen overfor prismarkedsføring, der bl.a. skal sikre, at skiltningsreglerne overholdes. En effektiv håndhævelse er af afgørende betydning af hensyn til forbrugerbeskyttelsen og af hensyn til at skabe lige konkurrencevilkår mellem de erhvervsdrivende. Det er afgørende, at det momentum, nye retningslinjer vil have for indsatsen for en troværdig prisskiltning, hurtigt følges op med sanktioner over for de virksomheder, der vil drive forretning på at snyde forbrugerne om besparelser m.v. Det kræver midler til Forbrugerombudsmanden. Et andet problem er, at danske erhvervsdrivende er udsat for en betydelig konkurrence fra erhvervsdrivende i udlandet – dels via internettet, dels via grænsehandel – og ofte sker der overtrædelse af markedsføringsretten. Forbrugerombudsmanden har i dag kun begrænsede

---

⁴ Danmarks Statistik 2009.

⁵ Politiken 29. september 2008.

ressourcer til at rejse sager mod erhvervsdrivende fra udlandet, der retter deres markedsføring mod danske forbrugere, hvortil kommer, at grænseoverskridende sager ofte viser sig komplicerede med hensyn til fastlæggelse af værneting og lovvalg samt i samarbejdet med udenlandske myndigheder. Forbrugerombudsmanden skal også styrkes med henblik på en øget indsats i EU-samarbejdet på forbrugerbeskyttelsesområdet.

Trafik

Antallet af dræbte og tilskadekomne i trafikken er alt for højt. Derfor vil Socialdemokraterne styrke indsatsen for bedre færdselssikkerhed. I 2008 blev 401 mennesker dræbt i trafikken, en stigning på 31 pct. i forhold til 2006. Alt tyder på, at antallet af trafikdræbte i 2009 vil havne på niveau med 2008. Derfor er der behov for en akutupakke, der skal øge trafikikkerheden.

Færdselspoliti skal på gaden i det omfang, som det er forudsat i politireformen, der skal oprettes såkaldte »klippezoner« i områder med udsatte trafikanter (daginstitutioner, skoler, idrætsfaciliteter og ældreboliger), stærekasser skal sættes op, hvor der er mange trafikulykker, og kommunernes muligheder for at etablere cykelstier og andre færdselssikkerhedstiltag skal forbedres.

Kultur

Socialdemokraterne ønsker overordnet set at give kulturen et samlet løft gennem en langsigtet helhedsplan, som afspejler, at kunst og kulturel udfoldelse er et vigtigt samfundsanliggende. Det er en fælles pligt at sikre kunstproduktion, kulturformidling og mulighed for kreativ udfoldelse på et meget højt niveau til gavn for både børn og voksne i Danmark uanset social baggrund, og uanset om man bor i byen eller på landet.

Socialdemokraternes finanslovsforslag på kulturområdet sætter i 2010 særlig fokus på følgende initiativer:

Børns og unges adgang til kultur: Vores børn skal lære at begå sig som kritiske, sansende og selvstændige medborgere, ved at vi styrker deres adgang til kultur, kunst og kreative udtryksformer. Lige adgang til kulturen skaber større kulturel lighed, og derfor skal der være initiativer, der kan bringe kulturen tættere på børn med svag økonomisk hjemmebaggrund.

Rytmask musik: Socialdemokraternes finanslovsforslag sætter kulturen tæt på borgerne i centrum med øget fokus på rytmask musik.

Øvrige initiativer: Socialdemokraterne vil ikke som regeringen underlægge spillesteder og teatre urimelige besparelser. Vi vil derimod styrke den uafhængige kultur gennem Kunstrådet og sikre egnsteatrene og den smalle litteratur, som alle er pressede områder. Computerspil er en ny kulturel udtryksform tæt på borgerne, som skal styrkes.

Til nr. 490

Socialdemokraterne vil gennemgå erhvervsstøtteordninger og erhvervstilskud for at luge ud i de mest udsigtsløse støtteordninger. En kontant oprydning vurderes at kunne frigøre 0,5 mia. kr., der kan sikre en klarere prioritering af vækst- og innovationsfremmende erhvervstiltag.

Til nr. 491

Staten bruger hvert år flere milliarder kroner på at købe konsulenttydelser. Ifølge Ugebrevet A4 (2009) blev der alene i 2008 brugt 3,7 mia. kr. Der er ingen tvivl om, at nogle af disse ydelser har en værdi, men der bør strammes op – og Socialdemokraterne vil hellere bruge ressourcerne på velfærd frem for på dyre management- og konsulentbureauer. Der forventes, at man kan spare 0,7 mia. kr.

Til nr. 492

Der er et stort behov for at stoppe de sidste 8 års nedprioritering af natur- og miljøindsatsen. Socialdemokraterne vil fremlægge udspil om mere og bedre natur til gavn for almindelige danskere med en ramme på 0,4 mia. kr. finansieret via en omlægning af landbrugsstøtten.

Til nr. 493

Der reserveres 13 mia. kr. til vækstinitiativer.

Til nr. 494

Opdelingen af danskerne i A- og B-hold i adgangen til sundhedsydelser accelereres af skattefradraget for sundhedsforsikringer. Derfor vil Socialdemokraterne afskaffe fradraget. Initiativet vil give et provenu på 0,7 mia. kr. Flere midler til SKAT forventes at give et merprovenu på 0,3 mia. kr. det første år.

Til nr. 495

Alt for mange danskere dør af kræft som følge af rygning. For at tilskynde flere til at stoppe med at ryge og afholde især unge fra at begynde at ryge, øges afgifterne på cigaretter med 10 kr. pr. pakke inklusive moms. En ændring vil give et provenu på 0,9 mia. kr.